

Finanšu izlūkošanas
dienests

TERORISMS. TERORISMA FINANSĒŠANA LATVIJĀ

INFORMATĪVS MATERIĀLS

Starptautiskā līmenī nepastāv vienota terorisma definīcija.

Kas ir terorisms?

Latvijā par terorismu uzskatāma **spridzināšana, dedzināšana, kodolķīmisko, ķīmisko, bioloģisko, bakterioloģisko, toksisko vai citu masveida iznīcināšanas ieroču lietošana, masveida saindēšana, epidēmiju vai epizootiju izplatīšana, personas nolaupīšana, ķīlnieku sagrābšana, gaisa, sauszemes vai ūdens transportlīdzekļu sagrābšana** vai citādas darbības, ja tās veiktas nolūkā iebiedēt iedzīvotājus vai piespiest valsti, tās institūcijas vai starptautiskas organizācijas izdarīt kādu darbību vai atturēties no tās, vai kaitēt valsts, tās iedzīvotāju vai starptautiskas organizācijas interesēm.¹

¹ Krimināllikuma 79.¹ pants

KĀDA VEIDA ATBILDĪBA PAREDZĒTA PAR TERORISMU?

Par terorismu ir paredzēta **kriminālatbildība** – mūža ieslodzījums vai brīvības atņemšana uz laiku no desmit līdz divdesmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, un ar probācijas uzraudzību uz laiku līdz trim gadiem.²

KAS IR TERORISMA FINANSĒŠANA?

Terorisma finansēšana ir **jebkādā veidā** iegūtu finanšu līdzekļu vai citas mantas tieša vai netieša vākšana vai nodošana **ar mērķi** tos izmantot **vai zinot**, ka tie tiks pilnīgi vai daļēji izmantoti, lai veiktu:

- ✓ terorismu;
- ✓ ceļošanu terorisma nolūkā;
- ✓ iesaistīšanos teroristu grupā, tās organizēšanu vai vadīšanu;
- ✓ personas vervēšanu, apmācīšanu vai apmācīšanos terorismam, kā arī citas normatīvajos aktos noteiktas darbības.³

Terorisma finansēšana ir arī jebkādā veidā iegūtu finanšu līdzekļu vai mantas tieša vai netieša vākšana vai nodošana teroristu grupas vai atsevišķa terorista rīcībā.⁴

² Krimināllikuma 79¹ pants

³ NILLTPFN Likuma 5. panta trešā daļa

⁴ NILLTPFN Likuma 5. panta ceturtnā daļa

KĀDA VEIDA ATBILDĪBA PAREDZĒTA PAR TERORISMA FINANSĒŠANU?

Par terorisma finansēšanu ir paredzēta **kriminālatbildība** – mūža ieslodzījums vai brīvības atņemšana uz laiku no astoņiem līdz divdesmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, un ar probācijas uzraudzību uz laiku līdz trim gadiem vai bez tās.

KĀDI IR TERORISMA FINANSĒŠANAS POSMI?

- 1 Līdzekļu piesaiste:** pirmais posms, kur galvenais mērķis ir piesaistīt līdzekļus gan no legāliem (privātpersonu ziedojumi, atalgojums, sociālie maksājumi, līdzekļu vākšana, izmantojot labdarības organizācijas, kredīti utt.) gan noziedzīgiem (līdzekļi tiek iegūti noziedzīgas darbības rezultātā (krāpšana, narkotisko vielu un/vai ieroču tirdzniecība, zādzība utt.)) avotiem.
- 2 Līdzekļu pārvietošana:** otrais posms, kurā legālie un/vai nelegālie mehānismi tiek izmantoti nolūkā pārvietot savāktos līdzekļus (bankas pārskaitījums, naudas pārsūtīšana, darījumi kriptovalūtā, naudas kurjeri, paralēlās finanšu sistēmas (“hawala”)).
- 3 Līdzekļu izmantošana:** trešais posms, kurā līdzekļi tiek izmantoti terorismam vai ar to saistītām aktivitātēm un atbalstam (propagandai, teroristisko aktu plānošanai un sagatavošanai, vervēšanai, apmācībai, nodrošināšanai ar ekipējumu utt.).

TERORISMA FINANSĒŠANA LATVIJĀ

Saskaņā ar Nacionālo NILLTPF risku novērtēšanas ziņojumu par 2017. – 2019. gadu, **terorisma finansēšanas draudi Latvijā ir zemi**, jo ir zems terorisma draudu līmenis. Lai gan pastāv vairāki starptautiski zināmi teroristu grupējumi, kas rada terorisma finansēšanas draudus arī Latvijā, gadījumos, kad tika izmeklēti teroristu uzbrukumi, Latvijas finanšu sistēmas izmantošana to finansēšanā nav konstatēta.

Atbildīgās valsts institūcijas veic plašu preventīvu darbību kopumu, lai mazinātu terorisma finansēšanas draudus.

Terorisma finansēšanas ievainojamība Latvijā ir zema. Latvijā ir attīstīts finanšu sektors, kurā tiek sniegti pakalpojumi, kas varētu tikt izmantoti terorisma finansēšanai. Tomēr NILLTPFN likuma subjektu izpratne par terorisma finansēšanu un sankciju apiešanu ir būtiski uzlabojusies, kā arī ir uzlabojusies to spēja identificēt aizdomas par terorisma finansēšanu un sankciju apiešanu. Ir augusi valsts institūciju izpratne par terorisma finansēšanu un sankciju apiešanu un pārkāpšanu.

TERORISMA FINANSĒŠANA LATVIJĀ

Kaut arī Latvijā nav konstatēti terorisma finansēšanas gadījumi, tomēr, saskaņā ar Nacionālo NILLTPF risku novērtēšanas ziņojumu par 2017. – 2019. gadu, Latvija var tikt izmantota terorisma finansēšanā šādos veidos (saraksts nav izsmeļošs):

- ✓ Latvijas iedzīvotāju iespējamās radikalizēšanās gadījumā terorisma finansēšana var notikt kā pašfinansēšanās (tostarp, izmantojot finanšu pakalpojumus);
- ✓ Latvijas iedzīvotāju iespējamās radikalizēšanās gadījumā terorisma finansēšana var notikt, iegūstot līdzekļus no ģimenes locekļiem vai tuviniekiem (tostarp, izmantojot finanšu pakalpojumus);
- ✓ noziedznieki un teroristu grupējumi var izmantot Latvijas finanšu sistēmu pārskaitījumu veikšanai terorisma finansēšanai kā posmu sarežģītu darījumu ķēdē.

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<https://likumi.lv/ta/id/88966-kriminallikums>;

<https://likumi.lv/ta/id/178987-noziedzigi-iegutu-lidzeklu-legalizacijas-un-terorisma-un-proliferacijas-finansesanas-noversanas-likums>;

<https://fid.gov.lv/>;

<https://vdd.gov.lv/lv/darbibas-jomas/preterorisms/>;

<https://vdd.gov.lv/lv/noderigi/informativi-materiali/>;

<https://www.mfa.gov.lv/arpolitika/par-eiropas-savienibas-ierobezojiem-pasakumiem>